

DREPT LA REPLICĂ

Analiză de text: [Interviu Radio România Cultural, GPS Cultural, 06.04.2022](#)

Laura Greta Marin: PNRR în Educație (prin PNRAS), din păcate, a debutat cu stângul.

Realizator: Considerați că PNRAS a debutat cu stângul, după cum a afirmat doamna LGM?

Radu Szekely: Este o părere a doamnei LGM, la fel ca și evaluarea riscului de abandon școlar în școlile care au fost finanțate este tot (nu vreau să spun o părere) dar o concluzie bazată pe niște indicatori care sunt diferiți față de indicatorii incluși în PNRR, care se bazează pe un MATE dezvoltat de BM cu sprijinul Comisiei Europene, pilotat și în România în 10 județe anterior implementării lui în acest proiect. Deci e adevărat folosim indicatori diferiți, folosim un standard de măsurare diferit decât folosește Asociația HC prin IRSE. Ca orice exercițiu sociologic, fiecare are o margine de eroare, nu spunem că instrumentul nostru este perfect, dar acesta este instrumentul care a fost aprobat în programul de finanțare și este instrumentul pe care vom continua să-l folosim pentru că altfel ar însemna să schimbăm fundamentul proiectului de finanțare europeană, ceea ce nu se justifică, pentru că dacă ne uităm la școlile care au fost selectate, măsurarea gradului de risc de abandon școlar se face după niște principii ce țin de educație mai degrabă decât de starea socială și socio economică din zona respectivă.

Afirmația doamnei LGM nu reprezintă „o părere” personală, ci [punctul de vedere a 250 de organizații neguvernamentale](#) care au cerut clarificări și au formulat recomandări privind PNRAS, începând cu 8 februarie. Nici până la ora actuală (08.04.2022) organizațiile petente NU au primit vreun răspuns de la Ministerul Educației.

PETIȚIE 250 organizații - privind PNRAS

Inbox x office@humancatalyst.ro x

Human Catalyst <office@humancatalyst.ro>
to sorin.cimpeanu, sorin.cimpeanu, Cabinet

Tue, Feb 8, 3:43 PM

Rog nr. de înregistrare

Stimate domnule ministru,

regăsiți atașat apelul a 250 de organizații neguvernamentale care își exprimă astfel îngrijorările referitoare PNRAS, finanțat din PNRR.

Sperăm ca semnalarea de față să conducă la o implementare eficace a programului, în sprijinul celor mai defavorizați elevi din sistemul de educație, expuși eșecului educațional, ulterior social. În acest sens, vă stăm la dispoziție cu toate resursele și expertiza pe care o deținem multisectorial, cu relevanță la echitatea și calitatea în educație.

Cu deosebită stimă,

SCRISOARE DESCHISĂ - ref. PNRR, PNRAS

Inbox x office@humancatalyst.ro x

Human Catalyst <office@humancatalyst.ro>

Mon, Feb 28, 8:47 AM

to Departamentul, Cabinet.cpm, infopub, presa, asava@worldbank.org, renete.weber, Cabinet, sorin.cimpeanu, Ligia, Sorin

Buna dimineata!

Regăsiți atașat un nou apel al societății civile, adresat domnului ministru al Educației și instituțiilor dvs, la care sperăm să primim un răspuns de această dată.

Rog nr. de înregistrare.

Cu mult respect,

Indicatorii folosiți de celălalt instrument sunt mai degrabă centrați pe, sau au în plus indicatori de dezavantaj economic pe care și noi în PNRAS îi luăm în considerare, dar doar în momentul finanțării. Adică odată ce școala este selectată pe baza unor indicatori de risc de abandon școlar ce țin de ACTUL EDUCAȚIONAL și de performanța copiilor la școală, în măsura în care școala se află într-o zonă dezavantajată dpdv socio economic, atunci finanțarea pentru acea școală este mult mai mare decât dacă se află într-o zonă fără dezavantaj sau cu marginalizare sub medie. Deci avem și acești indici de corectare, dar care vin la finanțare mai degrabă decât la identificarea școlii. Adică nu am vrut să facem o corelare și de fapt nu există dovezi științifice care să coreleze gradul de dezvoltare al unei zone direct cu gradul de abandon școlar sau riscul de abandon școlar.

Afirmația dovedește o crasă lipsă de minimă cunoaștere și preocupare asupra domeniului, mai ales a unui consilier de ministru al educației, fost secretar de stat responsabil cu echitatea și egalitatea de șanse. Există o bogată literatură de specialitate privind teoriile mediului educațional, teorii ale optimului educațional și ale factorilor de reziliență în educație, mobilitate socială, etc. De fapt, ideile exprimate în acest interviu de un oficial al Ministerului Educației sunt extrem de periculoase, prejudicioase și contravin tuturor recomandărilor europene și globale în domeniul echității și non-discriminării.

https://www.academia.edu/15759904/Management_of_the_Educational_Risk_Factors_in_Roma_Schools

https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2020/02/NESET_analytical_report_3-2019.pdf

https://www.brookings.edu/blog/social-mobility-memos/2018/01/11/raj-chetty-in-14-charts-big-findings-on-opportunity-and-mobility-we-should-know/?fbclid=IwAR22CmRkWt7_91QVXt8FeC3e3dbzBmQVTfLwLEnr9odSmBoqnIBCgjtQzHE

Comisia Europeană, Eurydice Report 2020: Equitable education systems play a major role in making European societies fairer and more inclusive. Education authorities in the EU Member States have the main responsibility for ensuring equity in education so that every student can reach his or her own potential and Europe does not waste the precious talents of its youngest generation. However, the socio-economic background of students continues to influence achievement. For disadvantaged students, the risk of underperformance and leaving education early can be significant. The COVID-19 crisis brings increased challenges that are likely to compound existing inequalities. We need to make concerted efforts to address this situation and to support students who face difficulties. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/default/files/equity_2020_0.pdf

Adică sunt școli în zone avantajate care într-adevăr, unde există risc de abandon școlar din alte motive decât cele socio-economice și atunci trebuie să avem în considerare, **noi ca administrare a educației am luat în considerare în primul rând indicatori de ordin educațional atunci când am selectat aceste școli** și n-are rost să intrăm acum în detalii, dar se referă la nr. de cadre didactice suplinoare, la notele sub 6 la EN, absentismul de la clasă, deci țineau efectiv de ceea ce se întâmplă în școală și unde noi ca Minister al Educației putem interveni.

Tabelul 3. Diferențe și asemănări metodologice IRSE-MATE - Raport PNRAS, 8 febr. 2022, trimis la Ministerul Educației în aceeași zi

Dimensiunea analizată	MATE	IRSE
	<p>Date din SIIR:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea profesorilor suplinoari 2. Ratele de absolvire la clasa a VII-a 3. Procentul de elevi repetenți și în situație de abandon școlar 4. Rata participanților la Evaluarea Națională din total absolvenți 	<p>Indicator agregat: indicele de risc socio-educational, bazat pe colectarea și prelucrarea de date statistice oficiale ale ministerelor și instituțiilor din domeniile educație, social, economie, demografie, statistică.</p> <p><u>Structura IRSE:</u></p>

A. Indicators	<p>5. Procentul absolvenților cu note sub 6 la Evaluarea Națională.</p> <p>La acestea se adaugă date personale ale elevilor colectate la nivelul școlii de către personalul unității prin diverse instrumente, așa cum sunt prezentate în Ordinul de Ministru de aprobate a MATE, dar folosite numai pentru calibrarea intervențiilor</p>	<p>1.Riscul de abandon școlar, definit ca ponderea elevilor repetenți, exmatriculați, sau cu situația școlară neîncheiată în numărul total de elevi din unitatea școlară respectivă; a fost introdus în calculul acestui indicator primar numărul elevilor repetenți din cauza corelației foarte puternice, pozitive, între repetenție și abandonul propriu-zis.</p> <p>2.Nivelul de pregătire al cadrelor didactice – exprimat prin ponderea cadrelor didactice fără pregătire (suplinitori) în numărul total de cadre didactice din unitatea școlară respectivă.</p> <p>3.Gradul de pregătire al elevilor – desemnat prin (i) ponderea elevilor de clasa a VIII-a care nu au participat la Evaluarea Națională și (ii) media notelor elevilor la Evaluarea Națională.</p> <p>4.Nivelul de dezvoltare socio-economică a localității (UAT) în care se află unitatea școlară respectivă – gradul de marginalizare al localității, potrivit celor două studii întocmite de Banca Mondială: „Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România” și „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România”.</p> <p style="text-align: center;">Pe baza IRSE mai sunt calculate și:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Decalajul urban-rural pe fiecare dintre indicatorii de mai sus -Ierarhia școlilor pe fiecare dintre indicatorii de mai sus -Date de context socio-economic la nivel de UAT, județ, regiune de dezvoltare și la nivel național, respectiv, european
B. Maturitate	<p>Datele inițiale, pentru pilotare, au fost colectate prin modulul informatic MATE din SIIIR, în 467 unități de învățământ din 10 județe cu risc ridicat de părăsire timpurie a școlii</p> <p>A fost pilotat prin activități educaționale în 11 unități de învățământ, timp de 2 ani¹</p>	<p>Date colectate anual din toate unitățile de învăț. de stat, de masă, cu clasele 0-8, în perioada 2015-2021, analiză longitudinală a 4.584 unități de învățământ de stat, de masă, pe parcursul a 5 ani școlari</p> <p>A fost pilotat în perioada 2016-2021 în cadrul apelurilor „Școala pentru toți” și „Profesori motivați” în peste 200 de unități de învățământ (193,2 milioane euro, peste 100.000 beneficiari)</p>
C. Costuri de implementare a sistemului	Necunoscute	Nu există costuri în implementarea IRSE la nivel de sistem
D. Transparență și consultări	Nu a existat o consultare publică și o dezbateră anterior aprobării prin act normativ	<p>-Adoptat și publicat în 2016 de către <u>MEN și Min. Fondurilor Europene</u> în cadrul finanțărilor din Fondului Social European</p> <p>-Utilizat recent de către Primăria Sectorului 2 pentru orientarea fondurilor către cea mai dezavantajată școală din sector</p> <p>-Disponibil gratuit din 10.11.2019 pe platforma online https://hartairse.humancatalyst.ro/public/map</p> <p>-Lansat la <u>Guvernul României</u>, cabinet vicepremier în 19.10.2019</p> <p>Citat în „Monitorul Educației și Formării” 2018 de către Comisia Europeană (IRSE și Fenomenul Brăila)</p> <p>-Citat de Fundamental Rights Agency 2020 „User sau Loser”</p>

		<p>-Utilizat la fundamentarea de <u>inițiative legislative</u>, cum ar fi L615/2019</p> <p>-Susținut de societatea civilă printr-o <u>petiție</u> semnată de peste 100 de organizații și federații active pe parcursul întregii țări în domeniile educație și social, prezentată la MIPE în ianuarie 2021</p>
--	--	---

Realizator: Așadar pe listă sunt acum școli care nu sunt amenințate de abandon școlar?

Nu sunt amenințate datorită realității socio-economice a comunității și presupunem poate ca o prejudecată că dacă nu se află într-o zonă dezavantajată economic nu ar exista risc de abandon școlar. Riscul există și la licee și școli gimnaziale avantajate economic. **Nu trebuie să limităm riscul de abandon școlar la condiții socio economice dezastruase sau dezavantajate.** În primul rând noi ne-am concentrat, cum spuneam, pe realitatea școlii, e adevărat e în relație cu comunitatea, dar nu în primul rând pe realitatea socio economică a comunității. Deci să spunem că cele două instrumente măsoară lucruri oarecum diferite, adică se uită în aceeași direcție, dar măsurăm lucruri diferite pentru a ajunge la o concluzie.

Exemplificare selecția școlilor PNRAS (Analiză cu instrumentul IRSE – selecție PNRAS)

DATE DIN ANUL 2020 (preluate din SIHR)	ȘCOLI FINANȚATE PNRAS		ȘCOLI EXCLUSE PNRAS	
Numele școlii	Școala Gimnazială „M. Viteazul” Băbiciu, jud. OLT	Școala Gimnazială „H. Daicoviciu” Orăștioara de Sus, jud. HUNEDOARA	Școala Gimnazială Ciurila, jud. CLUJ	Liceul Teoretic Băneasa, jud. CONSTANȚA
% Romi în localitate	0,34%	0,05%	3,45%	6,24%
% Risc de abandon (elevi repenți, exmatriculați situație neîncheiată)	0	0	5%	21%
Nr. elevi absolvenți cl. a 8-a	15	17	5	51
Nr. absolvenți înscriși la Ev. Naț.	15	16	1	44
% absolvenți neînscriși la Ev. Naț.	0	6%	80%	14%
Media pe școală la Ev. Naț.	7,05	8,62	5,92	5,23
% profesori suplینitori	0	5%	0	19%
Gradul de risc socio-educational al școlii IRSE (1-10, unde 10 este școala cu cel mai mare risc)	0,96	0,91	7,62	6,77
Dinamica IRSE 2015-2020	Riscul a scăzut cu 0,21	Riscul a scăzut cu 1,47	Riscul a crescut cu 2,79	Riscul a crescut cu 3,18

Realizator: Au primit școlile sprijin pentru a primi toate finanțare?

Sprijin au primit în sensul că am avut sesiuni de instruire cu toți directorii, au fost publice, au participat, am avut 3 asemenea sesiuni pe care le-am coordonat chiar eu, au primit sprijinul necesar și din partea inspectoratelor școlare, însă au fost într-adevăr unități de învățământ care au refuzat să se înscrie în program, au refuzat să aplice.

În urma unui [chestionar online](#), peste 80% au răspuns că sprijinul oferit de Ministerul Educației și inspectoratele școlare nu a fost suficient, de asemenea, nu consideră că selecția școlilor a fost una corectă, o parte din cauza indicatorilor folosiți, o altă parte ridicând suspiciuni de favorizare a unor școli care nu aveau situații dezavantajate și nici de abandon școlar.

SELECȚIA ȘCOLILOR ÎN PNRAS VA FI UNA CORECTĂ?

- Îmi place sa cred.
- Nu, nu e corecta selecția. 2 școli, din același tip de comunitate, cu aceleași tipuri de probleme și rezultate, una e selectata, alta nu. Au aceiași copii, din aceleași grupuri țintă.
- Nu, se va merge iar pe pile, cunoștințe și relații.
- Sperăm că da.
- Aș vrea să cred că da deși școala noastră a fost inițial încadrată la risc crescut, ulterior a fost trecută la risc mediu!

Realizator: De ce?

Unii au spus că, acum o să fiu franc, sincer cu dvs - nu vor să se regăsească pe lista rușinii, nu vor să apară pe asemenea listă pentru că le-ar strica reputația în comunitate, nu vrem să apărăm acolo. **Alții au fost schimbați că au pierdut concursul de directori și nu i-a mai interesat să depună cerere de finanțare** pentru că știau că nu vor mai fi directori ai școlilor respective, dar pentru aceste unități de învăț. urmează runda a 2-a care nu va fi la anul, probabil va fi în toamnă, cât de curând posibil pentru a putea permite cât mai multor școli care au ratat această rundă să se înscrie în runda a doua. Au fost și motive tehnice, au lăsat până în ultimul moment, până în ultima clipă depunerea cererii și au constatat că nu aveau toate documentele necesare, deși a fost o **procedură foarte simplificată de depunere**. Deci sunt diverse motive, însă nu e o cauză sau un motiv de disperare. Runda a doua urmează în curând, vor avea și experiența colegilor lor care acum au trecut prin acest proces și au constatat că este foarte simplu. O aplicație a durat 2-3 ore să fie completată, nu mai mult, pentru că am încercat să simplificăm cât de mult procedura, **să debirocratizăm**, la fel și contractarea va fi foarte simplă și am încercat să venim în sprijinul unităților de învățământ.

Referitor la afirmația că nu au existat consultări, mi se pare puțin nedreaptă pentru că și pentru ghidul solicitantului la acest program, dar și pentru programul în sine au existat dezbateri publice.

Afirmația din interviu este și o menținem „nu a fost organizată nicio consultare de către Ministerul Educației cu ONGurile specializate” la conceperea PNRR și PNRAS. Participarea organizațiilor la webinare generaliste - pentru orice persoană interesată - NU avea cum să influențeze arhitectura proiectului (după cum și menționează în continuare R.Sz. – vezi marcat cu galben), ci a avut un rol pur formal, de „bifare” a consultării factorilor interesați

Pentru acest PNRAS și pentru ghidul solicitantului au existat chiar câteva dezbateri și întâlniri: una live pe internet în care am preluat recomandările și de la societatea civilă și de la unitățile de învăț. Dar asta nu înseamnă că vom prelua întotdeauna tot ce ni se propune, pentru că, până la urmă trebuie luată o decizie care să se încadreze în cadrul de finanțare în care **funcționăm**

- Școlile au avut la dispoziție mai puțin de două săptămâni pentru conceperea și înregistrarea cererii de finanțare, iar ministerul aproape o lună să le evalueze.

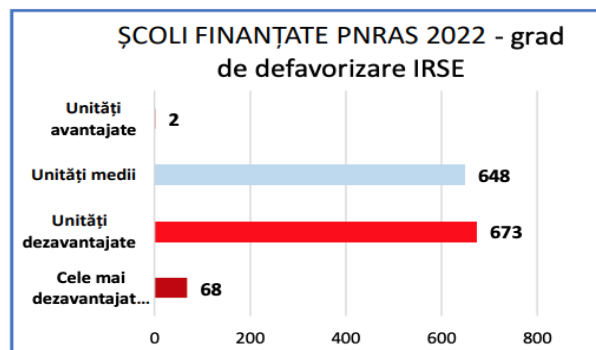
- **Concursul pentru directori a avut loc în perioada scurtă în care școlile trebuiau să scrie și să trimită proiectul spre finanțare; în același timp, au avut loc schimbări majore la nivelul inspectoratelor școlare - inspectori generali și adjuncți**
  - **3 sesiuni online de „informare” organizate de R. Szekely, nu de consultare sau sprijin direct, individualizat – conform <https://www.edu.ro/PNRR>**
- Pe **canalul de youtube dedicat PNRR** pot fi vizionate toate materialele video (webinare, workshop-uri etc.) organizate de minister pentru facilitarea accesului la informare pe tema derulării proiectelor.

Realizator: La a doua rundă de selecție veți ține cont și de obiecțiile care vi s-au adus până acum?

Vom încerca evident să corectăm, însă repet, modul de evaluare a riscului de abandon școlar nu poate fi modificat. El e parte a contractului de finanțare semnat de Ministerul Educației cu Comisia Europeană. Ei ne-au acordat finanțare în PNRR în baza utilizării acestui indicator, acestui instrument MATE și a indicatorilor pe care noi i-am menționat acolo. **Aceștia au fost discutați, negociați și acceptați ca atare. Acei indicatori nu se pot schimba.** Modul în care desfășurăm procedura de selecție, de exemplu acordarea de sprijin concret sau mai concret unor unit. de învă. care nu au capacitatea și resursa umană pentru a scrie aceste proiecte, astea le putem discuta și am făcut și-n primă rundă apel la ONGuri să sprijine școlile în acest proces. Unele au răspuns și altele nu. **Au fost și foarte mulți consultanți din mediul privat care știu că au ajutat școlile la elaborarea – cât de simplă era – a cererii de finanțare.** Să nu uităm totuși că este un apel semi competitiv, adică nu este centralizat, nu dăm bani, **Ministerul Educației nu finanțează într-un mod centralizat toate școlile pe care le identifică cu risc de abandon școlar, ci acele școli pe principiul descentralizării pe care ni-l dorim cu toții,** trebuie să propună un plan prin care ei pun resursele pe care le au și cunoscând foarte bine comunitatea în care funcționează, să propună măsuri de reducere a abandonului școlar, a riscului de abandon școlar, pentru că într-adevăr **în unele NU EXISTĂ ACUM abandon școlar, nu există un abandon școlar foarte mare, însă există riscul, vorbim aici și de potențialitate nu doar de realitatea de acum.**

Extras (Analiză cu instrumentul IRSE – selecție PNRR)

- ⇒ Datele oficiale prelucrate cu instrumentul IRSE, arată că în 2020 erau **1.253 școli dezavantajate**
- ⇒ Dintre acestea doar **741 sunt acum cuprinse în PNRR - aproape 60%**
- ⇒ Din cele 1.391 școli finanțate, **554 au sub 10% risc de abandon școlar, iar 166 de școli înregistrează zero risc de abandon.**
- ⇒ În lista școlilor selectate de Ministerul Educației pentru finanțarea cu fonduri PNRR regăsim **650 de școli bune și foarte bune** ce vor primi sume consistente pentru „creșterea gradului de echitate”. De fapt finanțarea școlilor bune în detrimentul celor dezavantajate nu va face decât să crească exponențial inechitatea deja existentă în sistemul de educație și polarizarea școlilor demonstrată de ani de zile în studiul „**Indicele de risc socio educațional**”

Lista unităților școlare care vor beneficia de finanțare arată, fără puțință de tăgadă, că numai o parte dintre școlile defavorizate, cu mulți elevi în risc de abandon școlar, vor beneficia de sprijin, în timp ce școli relativ favorizate, fără abandon școlar declarat și cu risc minim de abandon, vor beneficia de finanțare.

Evoluția distribuției numărului de unități de învățământ în funcție de IRSE

